

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR

VAZIRLIGI

ILMIY
AXBOROTNOMA

2023

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI

- НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА
- SCIENTIFIC BULLETIN OF NAMANGAN STATE UNIVERSITY

ISSN:2181-0427

journal.namdu.uz

2. Abdullaev S.X. Texnologik ta'lim o'qituvchilarining ergonomik kompetentligi // Monografiya. – GlobeEdit is a trademark of Dodo Books Indian Ocean Ltd., member of t'e OmniScriptum S.R.L Publishing group str. A. Russo 15, of. 61, CHisinau-2068, Republik of Moldova Europe Printed at: see last page, 2022, ISBN:978-620-2-48669-9.

3. Abdullaev S.X. O'qituvchilarning ergonomik madaniyatini rivojlantirish muhitini tashkil etish tizimi va texnologiyasi // Zamonaviy ta'lim. Toshkent, 2021. 9-son. B.28- 36.

4. Abdullaev S.X. Pedagogik ergonomika va o'qituvchi ergonomik madaniyatining tashkiliy asoslari // Zamonaviy ta'lim. Toshkent, 2020. 8-son. B.61- 68.

5. Muxina M.V. Razvitie texnicheskogo myshleniya u budushchego uchitelya texnologii i predprinimatel'stva sredstvami sistemy poznavatel'nykh zadaniy. Kandidatskaya dissertatsiya. Nijniy Novgorod – 2003. 49- 57

OBRAZLI TAHLIL – KREATIV VA STRATEGIK FIKRLASH OMILI SIFATIDA

Kambarova Saodat Irkinovna

Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti,

Ona tili va adabiyot ta'limi kafedrasida dotsenti,

ped. fan. bo'y. fals. dok. (PhD)

E-mail: saodat7373@mail.ru

Annotatsiya. Maqolada umumiy o'rta ta'lim maktablarida badiiy asarlarni obrazli tahlildan foydalanib o'qitish masalasi Alisher Navoiy ijodini o'rganish misolida yoritilgan. Xususan, o'quvchilarning "Xamsa" dostonida badiiy gavdalantirilgan ilmiy-fantastik timsollarni obrazli tahlil imkoniyatlari doirasida kashf qilishlari tasvirdagi voqelik mohiyatini anglashlariga zamin yaratishi o'z aksini topgan.

Kalit so'zlar. Obrazli tahlil, hissiy-obrazli tasavvur, grafik tasvirlash, ilmiy-hayotiy timsollar, xayoliy obraz.

ОБРАЗНЫЙ АНАЛИЗ КАК ФАКТОР ТВОРЧЕСКОГО И СТРАТЕГИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ

Камбарова Саодат Иркиновна

Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы, доцент

кафедры родного языка и литературного образования,

доктор философии педагогических наук (PhD).

E-mail: saodat7373@mail.ru

Аннотация. В статье на примере изучения творчества Алишера Навои освещается вопрос обучения художественным произведениям методом образного анализа в общеобразовательных школах. В частности, отражено, что обнаружение учащимися художественно воплощенных научно-фантастических символов в эпосе «Хамса» в рамках возможностей образного анализа создает основу для понимания сущности действительности в образе.

Ключевые слова. Образный анализ, эмоционально-образное воображение, графическое изображение, научно-жизненные символы, воображаемый образ

IMAGINARY ANALYSIS AS A FACTOR OF CREATIVE AND STRATEGIC THINKING

Kambarova Saodat Irkinovna

Alisher Navo'i Tashkent State University of the Uzbek Language and Literature

PhD, Associate professor

E-mail: saodat7373@mail.ru

Annotation. *In the article, the issue of teaching works of art using figurative analysis in general secondary schools is covered by the example of studying Alisher Navoi's work. In particular, it is reflected that the students' discovery of artistically embodied science-fiction symbols in the epic "Xamsa" within the possibilities of figurative analysis creates a basis for understanding the essence of reality in the image.*

Key words. *Image analysis, emotional-image imagination, graphic representation, scientific-life symbols, imaginary image.*

Kirish

Ilm olish ezgu amallar, jamiki fazilatlar manbayi sifatida har bir kishining insoniy burchiga aylanadi. Shu tufayli o'zlikni anglash, komillik odobini egallash xalq baxt-saodati, farovon turmush kechirishi, vatan ravnaqi yo'lida kamarbasta bo'lishdek ezgu maqsadga qaratiladi. Alisher Navoiyning ma'naviy-axloqiy qarashlarida ilm-ma'rifatli bo'lish bilan birga sabr, tavoze, adab, saxiylik, himmat, to'g'rilik, rostgo'ylik, mehr-muruvvat, vafo, karam kabi chin insoniy fazilatlar targ'iboti ham alohida o'rin tutadi. "Eng katta boylik, – degan edi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev, – bu aql-zakovat va ilm, eng katta meros – bu yaxshi tarbiya, eng katta qashshoqlik – bu bilimsizlikdir.

Shu sababli hammamiz uchun zamonaviy bilimlarni o'zlashtirish, chinakam ma'rifat va yuksak madaniyat egasi bo'lish uzluksiz hayotiy ehtiyojga aylanishi kerak" [4]. Bu borada Alisher Navoiy asarlari yosh avlodning intellektual salohiyati, ma'naviy kamoloti hamda badiiy-estetik tafakkuri rivojida bebaho xazinadir.

Ma'lumki, adabiyot darslarida o'quvchilarni badiiy matn ustida ishlashga o'rgatish ularning adabiy-estetik tahlil malakasini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Badiiy asar tahlili muallifning o'sha asarni yaratish jarayonidagi ijodiy yo'lini qayta bosib o'tish, ijodkor fikrlari, hissiyoti va xulosalariga sherik bo'lish, ayni paytda uning ijodiy yutuqlaridan ruhlanish, kamchiliklariga tanqidiy munosabat bildirishdan iborat bo'lib, mutolaa madaniyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois adabiy tahlilni uyushtirish o'qituvchidan faoliyatini maqsadli rejalashtirishni, ijodkorlik va pedagogik mahoratni, ta'limdagi eng so'nggi islohotlardan xabardorlikni hamda shu asosda o'z ustida ishlashni talab etadi. Zero, adabiy tahlil ijodiy faoliyat sifatida badiiy-estetik tafakkur bilan bog'liqligi sababli ham sovuqqonlikni ko'tarmaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Umumiy o'rta ta'lim tizimida Alisher Navoiy ijodini o'rganishda ham kognitiv, ham kreativ jarayon bilan yaqin aloqadorligiga ko'ra obrazli tahlil yaxshi samara beradi. Zero, jahon falsafasi va tilshunoslik sohasida keng ommalashgan obrazli tahlilni adabiyot o'qitishga, xususan, Alisher Navoiy ijodini o'rganishga tatbiq etish orqali o'quvchilar bilish jarayonlari rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatish nazarda tutiladi. Obrazli tahlildan foydalanish his-tuyg'ularni boyitib, aqlni peshlashga, matn tagzaminidagi ma'noni, jozibani his qilishga hamda obrazli tafakkurni va mantiqan fikrlashni shakllantirishga yordam beradi. Matn ustida ishlashning bu turi o'zlashtirilgan parchalar asosida mo'yqalam va rang-tasvir imkoniyatlaridan foydalanib grafik

tasvirlash faoliyatidir. Bu borada professor R.Niyozmetova o'rinli ta'kidlaganidek, "ta'lim metodlari to'g'ri tanlanganda, o'quvchi badiiy asar mazmuni, unda ilgari surilgan g'oya, obrazlar silasilasi bilan tanishar ekan, hayot haqiqatini muallif qanday ko'rgan bo'lsa, shunday haqqoniy tasavvur etishga, mohiyatini anglashga muayyasar bo'ladi [5: 21].

Tadqiqot metodologiyasi

Asar matni ustidagi tahliliy ishlar chog'ida o'quvchi xayolan o'zi qayta inkishof etgan badiiy obraz subyektiv obraz tasavvurga aylanib, idrok jarayonini mukammalashuviga yordam beradi. Bundan asarni o'rganish jarayonida o'quvchining rasm chizish faoliyati dastlab badiiy obrazni yaxlit holda idrok etishga va analitik-sintetik faoliyat yakunida obrazning umumlashgan ma'nosini qabul qilishga xizmat qilishi ma'lum bo'ladi. Asar qaramonlari, voqea-hodisalar yoki detallarni belgi, shakl yoki muayyan chizgilarda ifodalash vazifasi o'quvchilarning mazkur tasvirlardan ta'sirlanishga, faktlarni, qahramonlarning xatti-harakatlarini tushunish va baholashga o'rgatadi.

Tahlillar va natijalar

Mohiyatida ta'limiy mahsulot yaratish maqsadi mujassam bo'lgan mazkur yondashuv, asosan, obyektning tushunish va tasavvur qilishga yo'naltirish maqsadi ustuvor bo'lib, o'qituvchining o'quvchilar faoliyatini to'g'ri yo'naltirishiga, qulay pedagogik-psixologik muhit yarata olishida o'z samarasini beradi. Ta'kidlash o'rinliki, obrazli ko'ra olish o'quvchining hissiy-obrazli va fikriy tasavvuri orqali o'rganilayotgan shaxs, narsa-predmet yoki voqelikning mohiyatiga chuqurroq kirish, uni butunligicha his qilish, bilishga intilish maqsadi ustuvorlik qiladi. Natijada shunday holat yuzaga keladiki, ayni o'sha vaziyatda obyektning tushunish va anglash jarayoni o'zaro uyg'unlashadi. Buning samarasi o'laroq o'quvchi tasavvurida muayyan obyektning tashqi va ichki portreti jonlanadi, emotsional-bo'yoqdor hayotiy manzaralar tasviri paydo bo'ladi. Shuningdek, turli fanlar o'rtasidagi bilimlarning qiyoslanishi, umumlashtirilishi hamda voqelikning tub mohiyati chuqurroq idrok qilinishiga sharoit yaratiladi.

Obrazli tahlilda, asosan, so'z, belgi, figura, real obyektga qarab ularda aks etgan obrazni chizish va uning ramzi o'rtasidagi aloqadorlikni aniqlash masalasi ko'zda tutiladi. Mazkur yondashuv belgi, rang yoki shakllar zamiridagi ma'nolarni izohlash; ramzlarning xususiyatlarini belgilash; obyektning aynan nega shunday obrazlar bilan qiyoslanishi sabablarini ochib berish maqsadiga qaratiladi.

Ma'lumki, umumta'lim maktablari barcha sinf "Adabiyot" o'quv dasturlarida Alisher Navoiy ijodi o'rganilishi rejalashtirilgan. Lekin ayni paytda dars soatlarining cheklanganligi, dasturlarning siqiligi har doim ham asarni to'lig'icha o'rganish imkonini beravermaydi. Shu sababli shoir asarlarining to'liq mutolaasiga qiziqtirishda dasturda ko'zda tutilmagan bob, bo'lim yoki boshqa asarlariga murojaat qilish ham o'rinli bo'lib, bu muallif ijodi bilan yaqindan tanishishga, ularda ilgari surilgan konsepsiya, dolzarb g'oyaviy-badiiy mavzular ahamiyatini chuqurroq ochib berilishga yordam beradi va maxsus yondashuvlarni taqozo etadi. Pirovardida, Navoiyning tengsiz aql-zakosi, iste'dodi va taxayyul olami xususida o'quvchilarda muayyan qarashlar shakllanib boradi.

Alisher Navoiy ijodidan namunalarini o'qitish masalasi umumiy o'rta ta'lim maktablari boshlang'ich sinflarida shoir hikmatlari; o'rta sinflarda hikoyatlar, lirik asarlari; yuqori sinflarda esa "Xamsa" dostonlari doirasida rejalashtirilgan. Shoir ijodini o'rganishda asarlaridagi falsafiy va axloqiy-ma'rifiy muammolar qatori mavzu ko'lamining kengligi, talqinlarning turfaligi va tasvir imkoniyatlarining mukammalligiga o'quvchilar e'tiboriga qaratilishi o'rinli bo'ladi. "Xamsa"

dostonini o'qitish masalasi o'qituvchining o'z oldiga qo'ygan maqsad va vazifalaridan kelib chiqib belgilanadi. Jumladan, muallif mahorati, tarixiy shaxslar talqini yoki zamonaviylik muammosining aks etishiga ko'ra mavzu tanlanishi o'quvchilarning shoir ijodiga bo'lgan qiziqishlari yanada ortishiga, shuningdek, ajdodlarimiz dahosining naqadar keng va teranligiga ishonch tuyg'ularini uyg'otadi.

Yaxshi ayonki, "Xamsa" dostonida bugungi kun o'quvchisini befarq qoldirmaydigan, ularni yaratuvchanlikka va ijodiy fikrlashga undaydigan ilmiy-hayotiy kashfiyotlar badiiy yo'sinda talqin etilgan. Jumladan, yashindan ham tez harakatlanadigan "Sari us-sayr" ulovi, Iskandar olimlari kashf qilgan sirli qurollar, Xitoy hoqoni Iskandarga tuhfa etgan "Oinai Chin" ko'zgusi yoki Mallu qo'shinlari yaratgan sirli qurollar shular jumlasidandir. O'quvchilarga asardan aynan shunday mazmundagi tasvirlarini topish, ularni chuqur o'rganib so'ngra grafik ko'rinishlarda ifodalash vazifasini berish asosida mavjud namunalariga qaysidir jihati bilan o'xshab ketadigan obraz, matn yoki vaziyatning ifodasi, shakl-shamoyili va mazmun-mohiyati idrok qilinadi. Demak, asar mohiyatidagi joziba va mantiqni obrazli ko'ra olish orqali inson ruhiyatining yangi qirralarini ochish, bir so'z bilan aytganda, har kim o'zi uchun yangilik deb bilgan jihatlarni kashf qilishga erishiladi. Bu esa, o'z navbatida, "badiiy asarni hayot bilan, jamiyat oldida turgan vazifalar bilan qiyoslash, asarning tarixiy ahamiyatini aniqlash kerak" [2: 3] ligiga e'tibor qaratishni taqozo etadi. Zero, o'quvchining "kashfiyoti" uning olamni ko'rish va his etishiga ta'sir qiluvchi shakl, metod va vositalardan oqilona foydalanishni va shu orqali kitobxonlik madaniyati, hayotni obrazli idrok etish qobiliyati va badiiy asarga beradigan bahosini shakllantirishga erishiladi.

Yuqori sinflar uchun obrazli tahlilga xos topshiriqlarni shakllantirishda o'quvchilarga dostonlardagi ilmiy-fantastik timsollarni aniqlash, ularni o'rganish orqali ma'nosini grafik tasvirlar orqali izohlash taklif etiladi. Masalan:

1. "Farhod va Shirin" dostonidagi me'mor Boniy, naqqosh Moniy, tosh yo'nuvchi Qoran kabi ustalar ishlatgan asbob-anjomlarning zamonaviy ko'rinishlari. Xususan, Qoranning toshlarni xuddi mumday eritayotgan toshkesuvchi teshasi bugungi kunda qaysi moslamalarning Navoiy orzusidagi ko'rinishi ekanligini tavsiflash, izohlash va grafik tasvirlash vazifasi beriladi. Buning uchun asar bilan yaqindan tanishish, matn ustida ishlash jarayonida tahlilga tortilayotgan detallarning ko'rinishi va xususiyatlarini aniqlash, afzalliklariga ishoralardan kelib chiqib ularning shaklini chizish mumkin bo'ladi. Qoranning Farhod bilan sihatidan o'quvchilarda tosh yo'nuvchi asbobning shakli va ahamiyati haqida muayyan tasavvurlar paydo bo'ladi.

2. "Sab'ay sayyor" dostonidan o'rin olgan "Ikkinchi iqlim yo'lidan keltirilgan musofir hikoyati" sujetidagi zargar Zayd Zahhob yasagan taxtning bugungi kundagi analogi xususida izlanishlarini yo'lga qo'yish. O'quvchilar shu asosda Navoiyning umummanfaati yo'lidagi ezgu g'oyalarini tadqiq etishga yo'naltirilib, bu moslamani qanday tasavvur etganligini chizigilarda ifodalash topshirig'ini berish mumkin. Masalan, "Bu g'aroyib taxt sakkiz poyali bo'lib, to'rttasi yuqoriroqda, yana to'rttasi pastroqda edi... Dur-u la'llar bilan bezatilgan bu taxtning zinasi ham sakkiz poyali bo'lib, shunday ishlangan ediki, shoh taxtga chiqmoqchi bo'lganida, u poyalar pasayib ustma-ust taxlanar, qadam bosilgach, u poyalar ko'tarilib, shoh taxt ustiga chiqar, ... shoh qaysi tomonga yurmoqchi bo'lsa, taxt salgina ishora bilan yura boshlardi..." [1: 266-267].

Dostondagi "To'rtinchi iqlim yo'lidan kelgan musofirning rivoyati" qahramoni "Jo'naning yerda tez yuruvchi bir ulovi bo'lib, uni "Sari us-sayr" deb atashardi. Bir haftalik yo'lni bir kunda bosib o'tishga qodir bo'lgan bu ulovga tez yurishda chaqmoq ham bas kelolmas,

osmondagi qushlar ham unga yetolmasdi” [1: 284]. Bu lavhalar bilan tanishgan o’quvchi tasavvurida, albatta, ulovga xos xususiyatlardan bugungi kundagi tezyurar poyezdlar yoki samolyotlarning timsoli paydo bo’ladi. Ularni muayyan shakl yoki belgilarda tasvirlash orqali o’quvchilarda obyektning obrazli qiyofasi yaratiladi.

3. “Saddi Iskandariy” dostonidagi fantastik manzaralarni idrok etish jarayonini aniqlashga yo’naltirilgan kognitiv strategiyalar. Asardagi real hayot va xayolot uyg’unligiga asoslanilgan timsollar talqiniga oid mazkur yondashuv orqali o’quvchilar muallifning Chin hoqoni Iskandarga hadya qilgan ko’zgu, yulduzlar ilmini tekshiruvchi suturlob, dengizosti sayohatidagi shisha sandiq, butun Yer yuzidagi voqealardan ogoh etuvchi oinayi jahon, masofa ko’rsatuvchi belgilar tasvirlari orqali har qanday kashfiyot inson aql-idrokining mahsuli ekanligi haqidagi g’oyani ilgari surishini anglab yetishlari muhim sanaladi.

Hoqon tuhfa qilgan ko’zguning ikkala yuzi ham kundek ravshan bo’lib, donishmandlar uning bir tomonini shoh oldiga ikki kishi da’vogar bo’lib kelganida qo’llardi. Bunda jom guvoh o’rniga o’tardi. Kishi so’zi rost bo’lsa yuzi ko’rinib turar, yolg’onchining yuzi ko’rinmay qolardi. Ko’zguning yana bir tomonidan ziyofatlar paytida foydalanilgan. Mast bo’la boshlagan odamning yuzi qiyshaya boshlasa, bu holatni ko’rgan odam ichishni darrov to’xtatardi. Ko’zguning ba’zi elementlari bugungi kunda ba’zi mahsulotlarning iste’mol qilingan yoki qilinmaganligini tekshirish moslamasiga o’xshab ketishini ta’kidlash mumkin.

O’quvchilar e’tiboriga Iskandarning sandiqsimon shisha idish ichiga kirishi lavhalarini orqali tahlili dengiz safaridagi ajoyibotlar mazmuni bilan tanishishlariga imkon yaratiladi. Hukmdorning shisha idish ichida bir necha oy qolib, dengiz osti manzaralarini: ming xil baliqlarning ko’rinishlari va yashash sharoitlarini tomosha qilgani lavhalarini tasavvurlarini oydinlashtirishga, ijodiy tafakkurini kengaytirishga hamda Iskandar sarguzashtlari asosida manzara janrida ijod qilishlariga ham motivatsiya beradi.

Rus metodisti M.G.Kachurinning fikricha, “...har bir asar “o’zini o’qishga o’zi o’rgatadi. O’qituvchining vazifasi – asar o’zining tur va xil tabiatini bildiradigan nomi, uslubining o’ziga xosligi bilan kitobxonga yuboradigan “signallar”ni ushlab qolish. Yozuvchi hozirjavn kitobxonga mo’ljallabgina qolmay, balki uni tarbiyalaydi, nimaga sinchiklab qarash, nima ustida o’ylash, nimaga taqqoslash, qaysi taassurotlarga qaytish kerakligini aytib turgan holda bildirmay va xolis yetaklab boradi. Faqat yozuvchining ovozi eshitish kerak”ligiga o’quvchilarning diqqatini qaratishi zarur” [3: 40]. Ko’rinadiki, badiiy matn mohiyatini rasmlar orqali ifodalash nafaqat obrazli tasavvur va tafakkurni, balki o’quvchi o’zi kashf qilgan yangiligi mazmuni bilan tanishtirish va ifodalash jarayonida og’zaki nutqini ham rivojlantirishga xizmat qiladi. Ta’kidlash mumkinki, bunday yondashuvlar ta’lim oluvchilarning o’rganilayotgan muayyan obyektning turli shakl, belgilar orqali fikran tasavvur qilish, obyekt timsolini xayolan yaratish, voqea-hodisalar, narsa-predmetlar o’rtasidagi sabab-oqibatlar mohiyatini idrok qilish ko’nikmasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Xulosalar

Yuqorida bayon etilgan fikrlardan shunday xulosalarga kelish mumkinki, Alisher Navoiy asarlarini obrazli tahlil imkoniyatlari doirasida o’qitish badiiy asarni matnning umumiy ruhiga kirib, tushunib idrok qilishga o’rgatishni, asarning janriy xususiyatlaridan tashqari, o’ziga xos ichki tuzilishi, tabiatini ham hisobga olishni taqozo etadi. Bir so’z bilan aytganda, faoliyatini yuqoridagi kabi metodlar asosida algoritimlash qat’iyatli, tashabbuskor, kreativ va strategik fikrlaydigan bilimli yoshlarni tarbiylashga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Alisher Navoiy. Xamsa. Qisqartirib nashrga tayyorlovchi A.Hojjahmedov. – T.: Yangi asr avlodi, 2013. – 428 b.
2. Каримов Х. Хозирги ўзбек насрида ҳаёт ҳақиқати ва инсон концепцияси (70–80-йиллар). Филол. фан. док. ... дисс. автореф. – Т., 1994. – 55 б.
3. Качурин, М.Г. Организация исследовательской деятельности учащихся (на уроках литературы). – М.: Просвещение, 1988. – 175 с.
4. Mirziyoyev Sh.M. Oliy Majlisga Murojaatnoma. <https://xs.uz/uz/post/ozbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyoevning-olij-mazhlisiga-murozhaatnomasi>
5. Ниёзметова Н.Х. Узлуксиз таълим тизимида ўзбек адабиётини ўрганиш методикаси. – Т.: Fan, 2007. – 216 б.

DUAL TA'LIM TIZIMIDA PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK MUAMMOLARNI HAL QILISH YO'LLARI

Yusupova Adolat Primqulovna

Pedagogika innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruvi hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti
tayanch doktorant,
adolatprimqulovna0190@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada hozirgi kunda dual dual ta'lim tizimida psixologik-pedagogik muammolarni hal qilish turli uslub va strategiyalarni o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni dual ta'limni amalga oshirish, shuningdek, o'quvchilarning nazariy va amaliyotdagi yutuqlarini aniq o'lchay oladigan adekvat baholash usullarini, o'quvchilarning ijtimoiy-psixologik moslashuviga imkon beradi.

Kalit so'zlar: professional ta'lim tizimi, mehnat bozori ehtiyojlari, amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiya, kasbiy kompetensiya, integrasiya, o'qitish natijalari, motivatsiya, psixologik-pedagogik.

ПУТИ РЕШЕНИЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ЗАДАЧ В СИСТЕМЕ ДУАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Юсупова Адолат Примкуловна

Институт педагогических инноваций, профессионального образования и переподготовки и повышения квалификации педагогических кадров докторант,
adolatprimqulovna0190@gmail.com

Аннотация: В статье рассматривается комплексный подход к решению психолого-педагогических задач в системе образования, включающий в себя различные методики и стратегии реализации дуального образования, а также адекватные методы оценки, позволяющие точно измерить теоретические и практические достижения учащихся, социально-психологическую адаптацию учащихся.

Ключевые слова: система профессионального образования, потребности рынка труда, практико-ориентированное образование, компетенция, профессиональная компетентность, интеграция, результаты обучения, мотивация, психолого-педагогическое.

MUNDARIJA

TANIQLI FAN VA DAVLAT ARBOBI, O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI FANLAR
AKADEMIYASI POLIMERLAR KIMYOSI VA FIZIKASI INSTITUTI DIREKTORI, 3
AKADEMIK SAYYORA RASHIDOVA 80 YOSHDA

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI

01.00.00

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

- 1 $(s_{nn})^{1/2} = 2.76$ va 5.02 TeV energiyalarda Pb+Pb to'qnashuvlarining kollektiv xossalarini taqqoslash
Shodmonov M.Z., Musayev Q.A., Kanokova Sh.Z., Olimov X.K., ... 5
- 2 Термоэлектрические свойства тонких пленок
Довранов К.Т. 11
- 3 Kvant o'rali geterostrukturalarda kombinatsiyalangan holatlar zichligiga magnit maydon va haroratning ta'siri
Erkaboev U.I., Sayidov N.A., Raximov R.G', Negmatov U.M., Mirzaev J.I., ... 16
- 4 Matritsaviy original va matritsaviy tasvir funksiyalarning asosiy xossalari
Rajabov Sh.Sh. 22
- 5 Вырачивание соединения Si-CdTe в вакууме с использованием технологии термического испарения
Сапаев И.Б., Саъдуллаев С.О., Курбанова М.Р. 30
- 6 Полидоирада M -гармоник функциялар
Мадрахимов Р.М., Омонов О.И., ... 35
- 7 Chiziqli bo'lmagan differensial tenglamalar sistemasini asimptotik integrallash
Alishev A., Alishev Sh.A., ... 40

KIMYO FANLARI

02.00.00

ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ
CHEMICAL SCIENCES

- 1 Umid neft koni qatlam suvlaridan yod komponentini ajratib olishning elektrokimyoviy usuli
Begmanov S.N., Vapoev H.M., Muhiddinov B.F., Barnoyev A.A., ... 46
- 2 Ferrosenilatseton asosida ligandlar sintezi va optik xossalari
Sulaymonova Z.A., Umarov B.B., Navruzova M.B., ... 52
- 3 Uchqizil yer osti sho'r suvlari tarkibidagi yodni geksametilentetramin asosida ajratib olish va tarkibini fizik kimyoviy tahlil qilish
Uralov N.B., Turayev X.X., Normurodov B.A., Karimov M.U., ... 57
- 4 Конденсация амидов с альдегидами и получение ингибиторов аномальных явлений при добычи нефти и газа
Эшмуратова Р.Р., Икромов А.И., Каримов М.А., ... 62
- 5 Log'on bentoniti va sanoat chiqindilari asosida faollab olingan adsorbentlarning gidrofillik xususiyatlarini aniqlash
G'aniyeva N.M., Ochilov G'.M., Boymatov I.M., ... 69

6	Faollashtirilgan uglerod ishlab chiqarish uchun xom ashyo resurslari taxlili Karabayeva M.I.,Salixanova D.S.,Ubaydullayeva N.N.,.....	73
---	---	----

03.00.00

BIOLOGIYA FANLARI
БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
BIOLOGICAL SCIENCES

1	O'zbekiston o'rgimchaklar faunasining o'rganilish holati Shodmonov F.A.....	78
2	O'zbekistonda pimeliinae latreille,1802 (coleoptera, tenebrionidae) kenja oilasining tur tarkibi Umirzoqova M.S.,Xalimov F.....	83
3	Turkiston tizmasining shimoliy yon bag'irliklar florasining xayotiy shakllari bo'yicha qiyosiy tahlili Azimova D.E.,Sharipova M.X	92
4	Биоморфологические особенности декоративной эводии (tetradium daniellii (benn.) T.g.hart.) В условиях интродукцииintroduksiya sharoitida evodiya (tetradium daniellii (benn.) T.g.hart.) Manzarali o'simligining biomorfologik hususiyatlari Mamadjanova M.A.....	96
5	O'zbekiston florasida pistacia vera l. O'simligining tarqalishi Jabbarova D.X.,Yusupov Z.O.....	100
6	Biologik faol moddalar (auksinlar) ning xossalari, ahamiyati va biologik faolligi To'ychiyev E.J.,Jurayev T.A.,Ismoiljonova O.B.....	105
7	Dorivor o'simliklar va ularning biologik xususiyatlari Usmonov S.O.....	110
8	Noa'naviy ozuqa manbalari va ulardan iqtisodiyot tarmoqlarida foydalanish istiqbollari (ilmiy tahlal) Akbarova G.,Ikromov T.,Qo'zimurodov O',Mirzayeva D.,Abdinazarov H.H.,Abdikholikova F.A.,Kuchkarova D.X.,Xo'jamshukurov N.A.....	114
9	Tuproq tsianoprokariotlari (nostok) ning ayrim fiziologik xususiyatlari Sheraliyev A.,Tojiboyev Sh.....	127

09.00.00

FALSAFA FANLARI
ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ
PHILOSOPHICAL SCIENCES

1	Sport va uning ijtimoiy-falsafiy jihatlari Azimov Sh.....	131
2	Axborotlashgan jamiyatda inson faoliyati intellektuallashuvining ijtimoiy-falsafiy tahlili Mirzaxolov N.T.....	138
3	Axborotlashgan jamiyatda mafkuraviy tahdidlarga qarshi kurash tizimida g'oyaviy ta'lim-tarbiyaning ahamiyati Suvanov I.A.....	142

4	Tibbiyot oliy ta’lim muassasalarida axborot texnologiyalarini o’qitishdagi muammolar va yechimlar Baymuratova I.V.....	148
5	Mutolaa madaniyatini shakllantirishda kutubxona va yangi axborot texnologiyalarining o’rni Abdulazizov A.H.....	152
6	Uzbekistanda rahbar ayollar imijini oshirishning ob’yektiv va sub’yektiv shart-sharoitlari G’afurova M.A.,G’affarova G.G.....	159
7	Ekologik xavfsizlik sohasidagi xalqaro hamkorlikning institutsional mexanizmlari Hayitov J.....	165
8	ПАТРИОТИЗМ И ВЕРНОСТЬ ВОИНСКОМУ ДОЛГУ – КАК ОСНОВНОЕ КАЧЕСТВО ВОЕННОСЛУЖАЩЕГО Абдулхаев А.А.....	171
9	Markaziy Osiyo davlatlari hamjihatligi va birligining ijtimoiy-falsafiy jihatlari Haydaraliev Sh.....	175
10	Global inqiroz sharoitida ekologik xavfsizlikni ta’minlashning o’ziga xos xususiyatlari Alikulov X.A.....	179
11	Нравственный идеал и патриотическое воспитание студентов в современном обществе Хатамова Р.З.....	185
12	Jamiyatda g’oyaviy birdamlikni ta’minlash zaruriyati Sayidov M.X.....	189
13	Ekologik dunyoqarashni rivojlantirishda milliy va umuminsoniy manfaatlar birligi Quyliyev T.....	194
14	Понятие и особенности “Глубоких фейков” Ибрахимов Б. Б.....	201
15	Jamiyatni demokratlashuv jarayonlarida ijtimoiy innovatsiyalarning roli G’apparov E.O.....	206
16	Barkamol inson vatanparvarlikning bosh substansional komponenti-sub’yekti sifatida Kalkonov E.T.....	212
17	Globallashuv jarayonida shaxs erkinligi tamoyillari Qandov B.M.....	219

10.00.00

FILOLOGIYA FANLARI
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PHILOLOGICAL SCIENCES

1	O’zbek tilida sinonimiya munosabatini vujudga keltiruvchi omillar Xakimova M.K.....	227
2	Zamonaviy o'zbek tilini tillararo integratsiyasi Yuldashev M.M.....	236

3	Семантическая структура английских и каракалпакских фразеологизмов с компонентом зоонимом с отрицательной коннотацией Сагатова З.Б.....	240
4	Tilshunoslikda so'zlarning semantik maydonlar asosida o'rganilishi Umirzoqova F.I.....	246
5	Für predlogining leksik-semantik xususiyatlari va ularning o'zbek tilidagi talqini Mustanova Sh.A., Tagayeva S.U.....	250
6	„Dekameron“dagi sabr timsoli Grizelda Saydaliyeva G.S.....	254
7	Jahon tilshunosligida yuridik terminologiyaning o'rganilganlik darajasi Abduraxmanova Z.Y.....	259
8	‘Umar Al-Chag’ miniyning “Al-Mulakhas Fi Al-Haya’ a Al-Basita” asari: mulahhasning o'rganilishi Xolbayeva R.A.....	264
9	Developing students listening abilities and improve their knowledge Azimjonova M.T.....	269
10	Ispan tilining milliy-madaniy xususiyatlari Baxramova D.G'.....	273
11	Son komponentli frazeologik birliklarning lingvomadaniy xususiyatlari Maxamadaliyeva Z.B.....	277
12	Изучение колоративной лексики на уроках русского языка Максудова Ф.Ш.....	282
13	Hozirgi o'zbek dramaturgiyasida kinodramaturgiyaning o'rni Islomomov J.S.....	288
14	Methods of developing communicative competence in english for students of tourism Yuldasheva D.K.....	293
15	Eron tilshunoslarining qo'shma fe'llar borasidagi qarashlari Turdaliyev O.F.....	298
16	Azimxoja Eshon hikmatlarining ma'rifiy va badiiy jihatlari haqida Azizxonova S.....	303
17	Badiiy asarda qo'llangan ayrim ijtimoiy qatlamlar nutqining sotsiopragmatik tahlili Yuldosheva M.Z.....	309
18	Tilshunoslikda nominasiya jarayoni Abduqaxarov Q.A.....	314
19	Biznes maqsadli koreys tili ta'limining bugungi holati Temirbulatova I.....	318
20	American capitalism reflected in Theodore Dreiser's novel “An American tragegy” Shomuxammadov X.....	322
21	Terminlar tizimlararo ko'chishning sotsial omillari Hashimova X.J.....	326
22	Sug'urta terminlarining shakllanishida semantik munosabatlar Xaydarov I.T.....	333

23	Terminologiyada omonimiya hodisasi tahlili Xudoyberdiyeva G.A.....	339
24	Ingliz va o'zbek tillarida zoonim komponentli maqollarning konseptlarda ifodalanishi Uralova O.P.....	343
25	Qadimgi turkiy asarlarni hozirgi zamon tillariga tarjima qilishning ayrim nazariy masalalari Sadiqov Z.Y.....	347
26	Frazeologik birliklarni tarjima qilish usullari (ispan va rus tili materiallari asosida) Jalilova S.M.....	352
27	Судебная лингвистика: цели и задачи Камалходжаева С.С.....	356
28	Лингвистика как прикладная наука и направления прикладной лингвистики Мусаева Е.К., Тулкинов Э.....	360
29	Образ yaratishda xarakter tasvirining o'rni Akramov Sh.X.....	364
30	Формирование структурно-тематических групп графического романа как жанра в современной русской прозе Ротанов А.Н.....	369
31	The role of english in the economic sphere Xamrayeva Sh.Sh.....	373
32	"Gulshanul -Asror" qo'lyozma nusxalarining qiyosiy tadqiqi Jo'raev J.A.....	377

13.00.00

PEDAGOGIKA FANLARI
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PEDAGOGICAL SCIENCES

1	Elementar va umumiy fizikani o'qitishda yangi pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish Soyibnazarov A., Soyibnazarov A.I.....	383
2	'To'y marosimlari folklori matnlari inglizcha tarjimalarini qiyosiy o'rganishda milliy-madaniy xususiyatlarning namoyon bo'lishi Namozova K.B.....	390
3	Zamonaviy ta'lim texnologiyalariga ilmiy yondashuvlarning pedagogik asoslari Maxmudova M.S.....	396
4	Проблемы эффективного использования возобновляемых источников энергии в экотуризме Камолов Б.Х.....	400
5	Особенности развития навыков общения в начальных классах школ с многонациональным составом в аспекте формирования универсальных учебных действий Улдухужаев Н.З.....	404

6	Clil texnologiyalari vositasida o'quvchilarning tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion metod va vositalar Mirzakarimova M.M.....	410
7	Koxlear implantli bolalarni eshitish idroki va nutqini shakllantirish orqali inklyuziv jamiyatga integratsiya qilish Raximova X.S., Akbarov S.S.....	415
8	Yarim o'tkazgichli va mikroelektron relelarni o'qitishda zamonaviy –innovasion yondoshuvlardan foydalanib yangi interfaol metodlar yaratish Abdullayeva M.A.....	422
9	Texnika yo'nalishida o'tiladigan mutaxassislik fanlarini samarali o'qitishda kompyuter dasturlaridan foydalanish Nazirjonova Sh.S.....	427
10	Inklyuziv ta'lim samaradorligin oshirishda oilalar bilan olib boriladigan korreksion-pedagogik ish Maxmudov X.Sh.....	432
11	Yosh voleybolchilarning sakrovchanlik qobiliyatini maxsus mashqlar orqali rivojlantirish samaradorligi Rahmanov E.T., Abdusalomov I.K.....	436
12	Некоторые вопросы дифференцированного обучения на уроке немецкого языка Мансурова Г.М.....	441
13	Gumanitar ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'rni Burnashev R.F.....	445
14	Ta'lim sifatini oshirishda blended learning va flipped classroom texnologiyalarning o'rni Fayziyeva M.R.....	450
15	O'qitish tizimiga maydonli tranzistorlar asosidagi dinamik kuchlanish kuchaytirgichini joriy etish Karimov Sh.S., Korabayev E.....	457
16	Новые тенденции в организации системы управления деятельности кафедры в контексте внедрения интеллектуальных систем управления Абдуллаева О.С.....	461
17	Pedagogik jamoani boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari va uning ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirishdagi roli Kurbanov M.U.....	468
18	Dars o'tishda muammoli vaziyatlarni hosil qilishni ba'zi usullari Rahmonqulov R.R., Toshtemirov K.Q., Toshtemirova G.A.....	473
19	Критерии формирования инновационного потенциала у студентов технических направлений Абдуазизова В.В., Мухторалиева М.А.....	480
20	Социально-психологические критерии обеспечения социальной стабильности в семье Бурханова М.Б.....	484

21	O'zgaruvchan ta'lim paradigmasi sharoitida o'qituvchining kasbiy mahoratini takomillashtirish mazmuni Xakimova D.M.....	492
22	Talabalarni kasbiy kompetentligini integrativ yondashuv asosida rivojlantirishning pedagogik mohiyati Kamalova G.A.....	497
23	O'zbekistonda ekologik turizmni rivojlantirish istiqbollari Adizova H.R.....	503
24	Types of classroom interaction used in esl classes Alieva D.M.....	508
25	Implementing vocabulary in context to elementary learners Allaberdieva G.B.....	512
26	Muloqotga o'rgatishda o'yinlardan foydalanishning pedagogik-metodik asoslari Buriyeva S.S.....	518
27	Xorazm kulolchilik maktablarining o'ziga xos jihatlari Buvayev B.....	524
28	The vocational psychology: impact of career interventions Ergasheva G.B.....	529
29	Voyaga yetmaganlar tomonidan sodir etilayotgan huqubuzarliklarning o'ziga xos xususiyatlari G'ozibekov T.H.....	535
30	The importance of assessment in pedagogical processes in online teaching Normuminova X.A.....	541
31	Informatikani o'qitishning metodikasi va muammolari Islamova F.S.....	545
32	Изучение опыта преподавателей по применению опорной технологии в совершенствовании лингвистической компитентности по русскому языку у студентов неязыковых вузов узбекистана Жалалова С.М.....	551
33	Proficiency in cognitive academic language is essential for the learner participation and engagement that is necessary for subsequent success Ho'janazarova G.G'.....	559
34	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ingliz tilini o'rgatish bo'yicha metodik ishlarni tashkil qilish vazifalari, mazmuni va shakllari Kurbanova N.N.....	564
35	Timss xalqaro tadqiqotining o'quvchi –yoshlar bilimni baxolashdagi imkoniyatlari Madraximova M.T.....	569
36	Influence of tourism in learning languages while travelling Mamatova A.I.....	573
37	Boshlang'ich sinf o'quvchilarini jismoniy rivojlanishining muxum xususiyatlari Rahmonov M.U.....	580
38	Modern approaches to teaching foreign languages Idrisaliev L.S.,Nematullaev A.....	585

39	Chet tili fanini kasbga yo'naltirib o'qitishni tashkillashtirishning metodik adabiyotlarda yoritilishi Bekmuratova N.....	590
40	Kimyodan kompyuter animatsiyalariga asoslangan didaktik materiallar yaratish metodikasi Xojiyeva S.S.....	594
41	Development of pedagogical competence of teachers of technical universities in the process of learning and teaching english for <i>special purposes</i> Niyozova Y.....	600
42	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni boshlang'ich ta'limga tayyorlashning pedagogik tahlili Nuriddinova A.B.....	605
43	Olimpiya sportining rivojlanish tarixi va zamonaviy holati Kuchkarov U.L.....	611
44	Siyosiy evfemizmlarning tarkibiy shakllari: o'zbek va ingliz tillaridagi tahlili Omongul Maxamadsoli qizi.....	614
45	Bo'lajak biologiya o'qituvchilarning sog'lom turmush tarzi kompetentligini takomillashtirishning Otajonova S.....	623
46	Oliy o'quv yurtlarining tasviriy san'at fani darslarida natyurmort ishlashning soddalashtirilgan usullari va bosqichlari Sharipjonov M.Sh., Hasanboyeva O.H.....	627
47	Texnika ta'lim yo'nalishlarida talabalarni masofadan o'qitishning nazariy va didaktik asoslari Nasretdinova F.N.....	630
48	Motivatsion subtipning murakkab jumalari: tuzilishi va ishlash xususiyatlari Popova Y.I.....	637
49	Madaniy me'roslarimizda jismoniy tarbiya masalalari Arabboyev Q.T.....	643
50	Структурно-функциональная характеристика развития экологической ответственности личности обучающегося Очилдиева Х.Г.....	648
51	Стимулирование интереса учащихся к урокам литературы Половина Л.В.....	652
52	Talabalarning mustaqil ta'lim olishida axborot texnologiyalari samaradorligi Qanoatova N.....	658
53	Ingliz tili darslarida chet tillariga ixtisoslashtirilgan maktablar yuqori sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini kommunikativ yondoshuv asosida rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari Qodirov A.M.....	663
54	Bo'lajak muhandis-elektriklarda intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish komponentlari va bosqichlari Qurbanov A.....	669

55	Umumiy o'rta ta'lim maktablarida fizikaning "mexanika" bo'limiga doir turli tipdagi nostandart masalalarni yechishda o'quvchi qobiliyati xususiyatlari Raimov G'.F.....	675
56	Axborot texnologiyalari darslarida talabalarni samaradorlik darajasini shakllantirishda ta'limiy resurslar foydalanish usullari Rasulov I.M.....	681
57	Xorijiy tilda interfaol usullarda muloqotga o'rgatishning pedagogik-metodik asoslari Suyarova Z.Sh.....	685
58	Jondor tumani aholi manzilgohlari va ularni tashkil etishning nazariy asoslari Toshov X.R.,Xolov Yo.D.....	691
59	Роль биологии в школьном образовании Халимова М,Р.....	694
60	Анализ педагогических механизмов образовательного процесса в формировании деятельности обучения мировому английскому языку Хасанова М.А.....	698
61	Talabalarning jismoniy tarbiya jarayonida aylanma mashg'ulotlardan foydalanishning samarali usullari Dushabaev D.Sh.,.....	702
62	Sports tourism as a module of elective courses of physical education and sports sciences in higher education institutions. Ziyayev A.A.....	707
63	Bo'lajak tarix o'qituvchilarida informatsion-analitik kompetentlik asosida axborotlarga tahliliy munosabatini shakllantirish Siddiqov I.B.....	712
64	Bo'lajak o'qituvchilarni huquqiy ijtimoiylashtirish asosida kasbiy fazilatlarini rivojlantirish Raupova M.M.,Narzuqulova D.H.....	717
65	Talabalarning loyihalash faoliyatida amaliy-ijodiy ko'nikmalarni shakllantirish hamda rivojlantirishdagi dolzarb muammolari Madaminov J.Z.....	724
66	Pedagogik amaliyotni amalga oshirish jarayoni tizimli tashkil qilish. Ikromov I.M.....	729
67	Oliy ta'limda metapredmet yondashuv g'oyasi va uning mohiyati Najmiddinova Y.R.....	736
68	Formation of pupils' independent thinking as an important pedagogical problem Xodjayev B.X.....	742
69	Конфликт в педагогическом коллективе и пути преодоления его Сатаров А.Х.....	749
70	"Menejment tarixi" modulini o'qitishni tashkil etish va tushunchalarni shakllantirish metodikasi Ustadjalilova X.A.....	753
71	Bo'lajak menejerlarda akademik mobillikni amalga oshirish shart-sharoitlari Nizamova M.N.....	759

72	Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning yangi taraqqiyoti jarayonida oliy ta'lim tashkilotlarini boshqarishning pedagogik mexanizmlari Nizamova Sh.I.....	763
73	A2 darajadagi o'quvchilarga ingliz tili predloglarini o'qitishning ayrim jihatlari Norqulov R.H.....	768
74	Bir membranali organoidlar mavzusini o'qitishda mental xaritalardan foydalanish Ahmadjanova M.S.....	773
75	Bo'lajak o'qituvchilarni uzluksiz ma'naviy tarbiya jarayoniga tayyorlash omillari va shart-sharoitlari Baratov B.Q.....	778
76	O'quvchilarda sport vositasida milliy identiklikni shakllantirishning pedagogik usullari Qosimov A.N.....	788
77	Классификация детского фольклора Азмиева Э. Э.....	795
78	Критерии профессиональной компетенции будущих учителей русского языка в условиях цифровизации образования Козлова Л.С.....	801
79	Применение фитнес-технологий на уроках физической культуры для учащихся в старших классах Султанов Б.Б.....	807
80	Methodological justification of the main directions of improving physical education of higher education students. Xatamov Z.N.....	811
81	Значение качества и эффективности в совершенствовании инженерной графики Худайбердиев Б.Б.....	818
82	Художественная узбекская литература как средство нравственного воспитания будущих учителей истории Замилова Р.Р.....	822
83	Nomutaxassislik ta'lim yo'nalishi talabalarining kimyoviy tafakkurini rivojlantirish metodikasi Akbarova M.T.....	826
84	Ta'lim texnologiyalaridan foydalanib badiiy asarlarni o'qitish mexanizmlari Nazarova Q.X.....	831
85	Bo'lajak ekologlarda eko-forsayt kompetentlikni rivojlantirishning zaruriyati va ahamiyati Shomurotov B.H.....	836
86	Ergonomik yondashuv asosida bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchisi ergonomik kompetentligini takomillashtirish metodikasi Abdullayev S.X.....	842
87	Obrazli tahlil – kreativ va strategik fikrlash omili sifatida Kambarova S.I.....	846

88	Dual ta'lim tizimida psixologik-pedagogik muammolarni hal qilish yo'llari Yusupova A.P.....	851
89	Malakali mutaxassis sifatli ta'lim vositasi sifatida Imanov B.B.....	855
90	Oliy ta'limda talabalarda ekologik xavfsizlik madaniyatini rivojlantirishning fanlararo integratsiyasi Davlatova S.T.....	859
91	Kasb-hunar maktabi o'quvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning uslubiy shakllari Agaliyeva X.N.....	864
92	O'quvchi yoshlarni tarbiyalashda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish. Haydarova M.I.....	869
93	Milliy o'zlikni anglashda milliy urf odatlar va an'analarning bolalarni tarbiyalashdagi ahamiyati. Haydarova M.I., Yigitaliyeva Z.N.....	873
94	Effectiveness of using activities for developing writing skills at uzbek schools. Makhkamova K., Anorova F.A.....	879
95	Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda o'zini o'zi qadrlashni rivojlantirishda o'qituvchining o'rni Isaxanova M.E.....	886
96	Ijtimoiy tartib taraqqiyot omili Aminov Sh.N.....	891
97	Futbolchilarni tayyorlashda taktik va jismoniy tayyorgarlik Dadaboyev R.R ...	895